

Mundësia dhe dispozicioni për pagesë – Një studim zyre Mars 2007

Workshopi/punëtorja nr 4 – Pjesa iii

Keith Burwell –Ekonomist Rregullator

Leaders in the design, implementation and operation of
markets for electricity, gas and water.

 MVV Energie AG

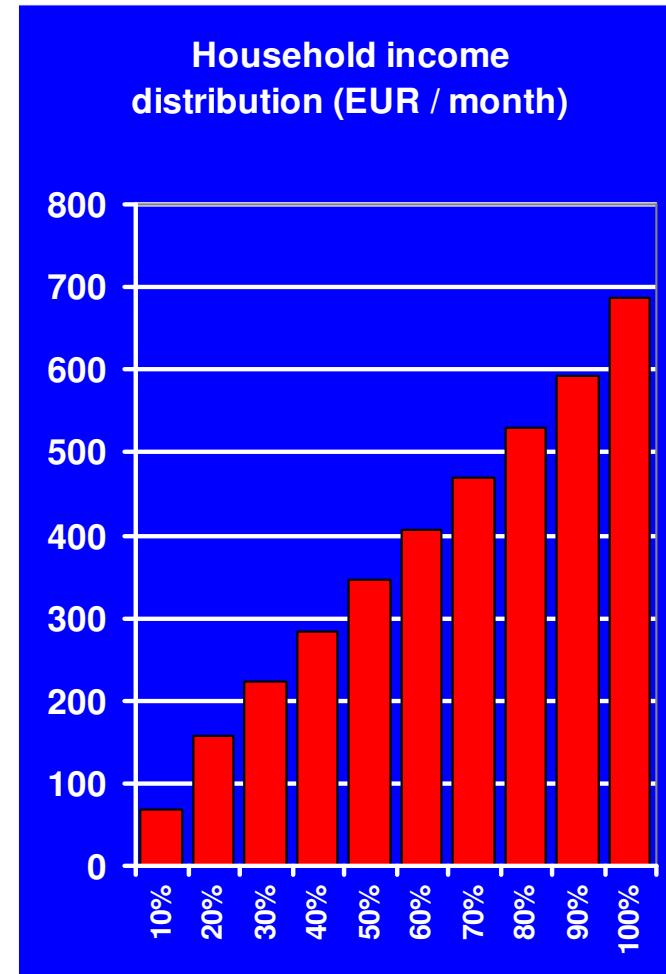
*Edinburgh
Economics*

Prapavija

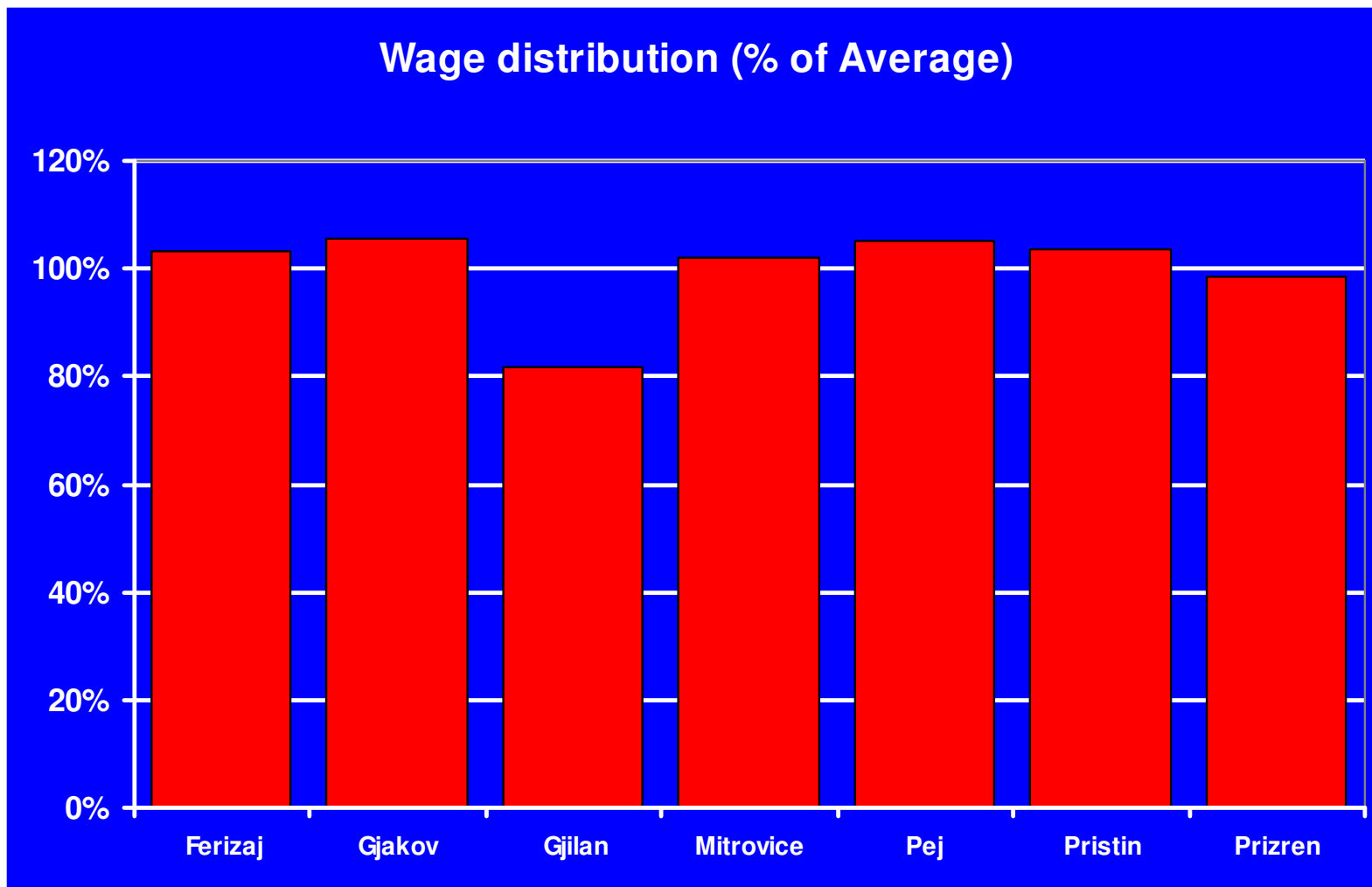
- Studimet e kryera më herët, p.sh.
 - Zyra e Statistikave të Kosovës
 - Komisioni Evropian
 - Konsulentët etj.
- Makro / analizat e përfaqësuara
- Studim i ri të fokusohet në të ardhurat e sektorit më të varfër
- Ndikimet në dispozicionit të shërbimeve
 - Furnizimi me ujë
 - Grumbullimi e hedhja e mbeturinave

Zbulimet – të ardhurat (1)

- Të ardhurat mesatare \approx €376 / muaj
- Shpërndarja e të ardhurave relativisht uniforme
 - Të ardhurat e të varfërve 10% \approx €80 / muaj
 - Të ardhurat afër të varfërve 10% \approx €150 / muaj
- Varfëria përfshin \approx 20% të popullsisë
- Shumë të varfër (vafrëri ushqimi) \approx 10% të popullsisë
- Ekonomi shtëpiake që marrin ndihma sociale \approx 8% të popullsisë

Zbulimet – të ardhurat (2)

Kërkesat për ujë dhe dispozicioni

- Kërkesa mesatare shtëpiake ≈ 80 lpcd
- Kërkesa shtëpiake e më të varfërve ≈ 50 lpcd (kërkesat bazë të nevoja)
- Tarifat e tashme nën nivelin e rigjenerimit të plotë të kostos - nevoja të shtohet në x 5 ose më shumë
- 6 % - 10 % të ekonomive shtëpiake mund të mundohen të paguajnë faturat e ujit bazuar mbi kufirin e dispozicionit të 3 % deri 5 % të të ardhurave shtëpiake.
- Rastet sociale mund të prezantojnë 8.4% të të ekonomive shtëpiake.

Potenciali për ngritjen e tarifave të ujit

- Nëse 20% të ekonomive shtëpiake të ndihmuara nga ndihmat sociale mund të rrisin tarifat nga $\approx 100\%$ (radha 50% deri 170%)
- Kosto më pak optimale ekonomike mes zbatueshmërisë financiare të shërbimeve komunale dhe përkrahjes së të varfërve – kërkohet analizë e mëtejme.

Gatishmëria për pagesë - uji

- Afërsisht 50% të ujit të papaguar vetëm 10% konsiderohet tipar i dispozicionit
- Arsyet e panjohura por mund të përfshijnë:
 - Nivelin e varfër të shërbimeve
 - Bezdisja
 - Autorizimet e kufizuara të zbatimit
 - Mosdashja e grumbullimit
- Rekomandimet
 - Komunikimet
 - Përkrahja e iniciativave menaxhuese
 - Caqet e performancës

Mekanizmat përkrahës - uji

- Faturat e ujit për të varfërit 10% të ekonomive shtëpiake \approx €3.50 për muaj
- Subvencionimi total që kërkohet \approx €1.2 milion në vit për të varfërit 10%
- Subvencionimi total që kërkohet \approx €2.5 milion në vit për të varfërit 20%
- Proces regjistrimi i rasteve sociale (përgjegjësi e konsumatorëve të regjistruar)
- Subvencionim i kufizuar në nevoja bazë
- Vendim politik i qeverisë – jo i ZRRUM

Rekomandimet

- Qeveria të egzaminojë opsionet për ofrimin e përkrahjes financiare për ekonomitë shtëpiake më të varfëra për ujë por balancuar më ngritjet e çmimit që qojnë në rigjenerimin e plotë të kostos
 - Përkrahje më të varfërve 10% e popullsisë \approx 40% ngritje e tarifave
 - Përkrahje më të varfërve 20% e popullsisë \approx 100% ngritje e tarifave
- E domosdoshme strategjia e komunikimit.